

nega obnašanja je bil vendar vedno dobre volje in poln poštenega veselja. Posebno rad je prepeval Marijine in tudi poštene narodne pesmi, nikdar pa ni bilo slišati iz njegovih ust grdih, klafarskih popevk in nesramnega govorjenja. Ako je pa slišal mladeniče grdo govoriti, jih je vsakokrat lepo posvaril in zavrnil.

Pokojni Tone je tudi rad zahajal vsako leto na božjo pot. Prejšnja leta vedno v staroslavne Ruše, a zadnja štiri leta na Sladko goro, oziroma tudi v Šmarje pri Jelsah (na jezeru.) Še tri dni pred svojo smrtjo mi je pravil, da nima več upanja, da bi ozdravel, in hodil še kdaj več pri «Sladki Devici Mariji.» On je v resnici goreče častil Marijo prečisto Devico, ter se vedno njej priporočal.

Nek mož mi je tudi pravil, da ga je večkrat videl ob delavnikih v začasni cerkvi Matere milosti v Mariboru, že zjutraj ob 4 ali 5 uri, preden je šel na delo.

Tudi nočnega potepanja rajni Tone ni nikdar poznal. Zato tudi vas prosim, ljubi moji somladeniči, opustite divjo navado, se po noči okrog potikati, vriskati in ljudem nagajati, se prepirati in poskušati, kateri bi hujši bil. Pomislite da je pregrešno ponočevanje iz pekla doma, da Vas in Vaše tovariše pohujša, ter v nesrečo in pekel pelja! Bodite živahni in veseli, a zraven pa tudi pridni in pošteni, da boste ljubi Bogu in vsem pravičnim ljudem, kakor rajni Tone! Posnemajte ga in ohranite ga v spominu! — Dragi Tone! V duhu klečim, dragi moj tovariš v otroških, šolskih in mladeniških letih, na tvojem preranem grobu, ter kličem hvaležnega srca:

V hladnem grobu sladko snivaj,
Brez trpljenja, brez ovir;
Pri Očetu, večno vživaj
Za plačilo dušni mir!

J. Š.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o tobaku.

(Dalje.)

Tobak pa je tudi imel zagovornike. Tako je leta 1628 napisal Rafael Thor o tobaku celo himno ali hvalospjev. Tudi Friderik I., kralj pruski od 1713—1740, je bil naudušen kadilec. Ta vladar je ustanovil posebno tobakarsko društvo. Zvečer so se zbirali pri njem ministri, častniki, učenjaki in različni ptujci. Ti so kadili in pili, da je bilo veselje. Vedli so se celo domače in uganjali raznovrstne burke. V tem društvu je bilo še celo prepovedano ustati in pozdraviti prišlega gosta. Ko se pa to le enkrat pri prihodu nekega princa zgodi, je kralj iz jeze, da se pravila kršijo, društvo za vselej razpustil.

Leta 1866 je bilo v Parizu 6000 zvezkov na dražbi, ki so vse obsegali, kar se je v teku 300 let pisalo o tobaku, kakor tudi za in proti tobakarjem. Dandanes je pač težko izreči sodbo o tobaku in o njegovih ljubljencih. Ako tobak obsodimo, tedaj so na naši strani žene in dekleta. Sicer se že najdejo ženske, — namreč bolj moške, — ki kadijo ali tudi njuhajo, pa vobče je tobak le moškimi priljubljen. V mestu so kadilke seveda že gosteje. Boljše bi torej bilo govoriti za tobak, ker na ta način bi stopilo na našo stran celo dve tretjini ljudij. Toliko je namreč sedaj že na svetu tobakarjev. In da se vsem tem s tobakom postreže, — seveda za novce — je po mestih več tobakovih prodajalnic kakor skupnih in z dobro vodo napoljenih vodnjakov. Tobak priporočati pač ne gre, ker on je na vsak način strupena rastlina. Kar pa je strupenega, se ljudem na noben način svetovati ne sme. Tobak obsoditi je tudi težko. Kar niso drugi dosegli, dosegli tudi mi ne bomo. Stvar s tobakom je res kočljiva. Vsaka navada ali razvada nekoliko let raste, ostane nekaj časa na vrhuncu, pojenja, potem pa zopet izgine. Pa s tobakom ni tako. Ta je že čez 300 let

pri nas v navadi, ter se še vedno razprostira in širi.

V sedanjem času že skoraj vse kadi od mladega dečka do sivega moža. Ako starčeku pipa več ne diši, pravi, da je že izgubljen in da že trka smrt na duri. Zopet drugi trdi: «Pipa, to je še edino, kar me vzdrži.» Kadijo priprosti ljudje, kadijo pa tudi učenjaki. Da, ravno ti trde, da ne morejo priti do pametne misli, ako se jim ne kadi iz ust. Nekateri še celo zbole, ako nimajo pipe. Tu vam hočem navesti neko dogodbo, ki se sicer smešno sliši, pa je resnična.

Obhajali smo gostijo. Na njej je bil tudi star mož in njegova pridna žena, ki se je nekoliko navadila na tobak. Zvečer, ko je bilo v hiši vse veselo, nastane stari mamici hudo. Vse je bilo preplašeno. Noč temna, zdravnika nikjer, bolnica pa leži na postelji. Kakšno domače zdravilo se ji naj da? Iz te zadrege nas spravi njen mož. Ta prinese namreč natlačeno pipo, jo zažge in vtakne bolnici v usta. Čez nekoliko ur je mamica že zopet sedela med nami za mizo.

(Konec prih.)

Sejmi. Dne 20. junija v Vitanju. Dne 21. junija v Studencih pri Mariboru, pri Sv. Tomažu pri Ormožu in v Marenbergu. Dne 22. junija pri Sv. Antonu v Slov. goricah, v Št. Juriju pri Celju, v Sevnici in v Šoštanjju. Dne 24. junija v Konjicah, v Laškem trgu, v Št. Lenartu v Slov. gor., v Črnozičah, v Podsredi in v Ribnici.

Dopisi.

Iz Celja. («Triglavan» v Celju.) Kakor je bilo naznanjeno, pripeljali so se v soboto dne 4. junija z dopoldanskim vlakom «Triglavan» v naše mesto. K vsprejemu je prišlo na kolodvor mnogo celjskih Slovencev. Vzdostili smo se, zagledavši toliko število bodočih bojevnikov za slovensko svobodo in ravnopravnost. Prišlo je tudi precejšnje število hrvatskih akademikov. Z navdušenjem spremili smo ljube nam goste v «Narodni dom». Pred «Narodnim domom» jelo je deževati, pa ne dež, ker solnce je sijalo v vsej svoji krasoti — pač pa duhteče cvetke in mične šopke, katere so sule zavedne celjske dame med prisrčnimi pozdravi iz balkonov na prišlece. Popoldan se je vršil banket, pri kojem se je mnogo in navdušeno govorilo.

V lepem spominu ostal nam bode pa koncert, kojega so priredili vseučiliščniki zvečer. Take izborne zabave že dolgo nismo uživali. Imeli smo priliko poslušati izvrsten orkester goslačev, presegajoč vso hvalo. Kakor smo sodili po mojsterskem izvajanju najtežjih skladov, je bil vsak sodelujočih virtuozi v sviranju. Orkester je bil sestavljen večinoma iz slovenskih in hrvatskih visokošolcev, a tudi nekateri celjski nam znani umetniki so sodelovali. Medicinac g. Jos. Ipavc je pokazal kot dirigent veliko spretnost. Globok utis je naredila pesen «Slovo,» ki se je pela s spremeljevanjem orkestra in pri kateri se je odlikoval nedosežni baritonist, g. dr. Bela Stuhec. Nad vse lep in slovesen je bil pa trenotek, ko je dražestna gospica Baševa prednašala od znanega našega pesnika Askerca zloženi «Pozdrav slov. visokošolcem,» pri kateri priliki je pripela krasen svilen trak «Triglavu» na društveno zastavo.

Nato je nastopil gsp. dr. Ivan Dečko in kot nekdanji Triglavčan voščil društvu napredek ter ga zagotavljal pomoči vseh nekdanjih Triglavčanov. Poudarjal je tekom govora, da kakor so na severu Čehi, tako smo na jugu Slovenci poklicani, da varujemo starodavno zemljo slovansko proti vsiljivim in grabežljivim sosedom, liki živa meja, da se nam niti za ped ne premaknejo mejniki. — Burno ploskanje in odobravanje je sledilo dobro premišljenim besedam navdušenega govornika. Predsednik društva, g. med. Pikel, se je zahvalil celjskim Slovenkam in Sloven-

cem v jedrnatih besedah za prisrčen sprejem zagotavlja, da bo društvo «Triglav» v narodnih dolžnostih vedno bolj napredovalo. Po končanem govoru so pristopili iz ozadja odra celjski pevci in zapeli krepko dr. Gust. Ipavica «Pozdrav».

Pri koncertu je bil navzoč i skladatelj g. dr. G. Ipavc kakor tudi pesnik g. Anton Askerc, in prirejale so se njima prisrčne ovacije. — Ta krasen večer ostal bode nam celjskim Slovincem v trajnem spominu.

Iz Kozjega. (Ustanovitev «kat. političnega društva.» — (Konec.) Novoizvoljeni gospod predsednik se prisrčno zahvali za dano mu zaupanje; poudarja da vkljub svojim opravkom kot župnik ter načelnik okrajnega zastopa prevzame tudi to breme na svoja ramena, češ, za slovenski narod je pripravljen tudi umreti! V ognjevitih besedah slika potem z živimi barvami naš sedanji politični položaj, ki je za nas Slovence še posebno neugoden. Omenja ministrske predsednike Badenija, Gauča ter Thuna; neusmiljeno biča nemške liberalce in nacjonalce. Razkriva skeleče rane, ki nam sekata nemški sulferein in zlasti švedska ob meji slovenski; omenja graških skandalov ter krivic, ki nam jih vlada dela z nastavljanjem nemških uradnikov v slovenske pokrajine; razlaga krivice in škodo, katero pouzročujejo nemške ljudske, srednje in visje šole. Omenja kmetijsko šolo v Grottenhofu pri Gradcu, v katero vsprejemajo Slovence le takrat, če Nemcev ni dovolj in katera je popolno nemška, kakor je tudi vinorejska šola v Mariboru. Torej krivica tu, krivica tam, — pa trpi ubogi Slovenec! — Umevno je, da je sledilo tem besedam vsestransko odobravanje.

Drugi govornik, domači g. vikarij, navdušuje zborovalce za «vero, dom, cesarja,» povdarjajoč, da mora društvo naše prevevati duh katoliški, slovenski in avstrijski in tak duh hoče društvo razširati po kozjanskem okraju. Najslavesnejši pa je bil trenotek, ko na koncu svojega govora vpraša govornik množico: «Hočete postati in ostati verni katoličani?» Enoglasno zahrume vsi: «Hočemo!» «Hočete postati in ostati dobri Slovenci?» Še glasneje zavrešče vsi: «Hočemo!» «Hočete postati in ostati zvesti Avstrijci?» «Hočemo, hočemo!» odmevalo je zopet od vseh strani, navdušenje je postalo nepopisno.

Slednjič prebere gosp. predsednik nekaj resolucij, tičočih se slovenskega vseučilišča v Ljubljani, slovenske poljedelske šole na spod. Štajarju, deželnega šolskega sveta in deželnega odbora, nastavljanja slovenskih uradnikov, katerim resolucijam so navzoči glasno pritrdjevali. V navdušenih besedah se spomni g. predsednik naših dveh jubilarov: sv. očeta in presvitlega cesarja, katerima zaorijo gromoviti trikratni «živio» in tri ure trajajoče zborovanje novoustanovljenega, prvega «kat. polit. društva» v našem okrajnem glavarstvu — je bilo končano, a začelo se bo delo, odločno, sveto narodno delo!

Iz Maribora. (Še enkrat o Bračku.) Poročilo o zadnjih urah nesrečnega Bračka je bilo sicer resnično in natančno, a nekaj je Vaš poročevalec o njem vendar pozabil, kar se mi pa zdi v vsej stvari največjega pomena. Vsakemu, ki je bil žalostnemu koncu skesanega nesrečnega priča, izročil je namreč sodnijski sluga list papirja, na kojem je bilo obrisano s kratkimi a krepkimi potezami življenje Bračkovo od prve do zadnje ure, da vsakdo živo vidi, kako se pride do vislic. Ta svarilen življenjepis je sestavila sodnijska gospodska sama na podlagi gradiva, ki se ji je bilo podalo po dolgotrajnih preiskovanjih. Ne bodemo vsega lista ponatisnili, le v glavnih mislih ga hočemo posneti. Naglašja se, da se je Bračko uže mladih let, uže kot deček ogibal dela; truditi se pač ni hotel, a dobro živeti vendar. Meni se je zdelo, kakor da bi njegov življenjepis začel za žarečimi besedami: «Lenoba je začetek vsake hudobije.» Ko je prišel čas, da si je moral Bračko uže sam služiti kruh, storil je, na lestvi hudobij